[2025] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 158: 2025 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 221

ਵਸੰਤ @ ਗਿਰੀਸ਼ ਅਕਬਰਸਾਬ ਸਨਾਵਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ

(2022 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 593)

11 ਫਰਵਰੀ, 2025

[ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਆਰ. ਮਹਾਦੇਵਨ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲਾ ਮੁੱਦਾ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਤਨੀ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਪਤੀ ਅਤੇ ਸੱਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਬਾਰੇ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ਅਤੇ ਦਾਜ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਕੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ।

ਹੈੱਡਨੋਟ

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 - ਐਸਐਸ. 498ਏ, 302 ਅਤੇ 504 ਆਰਡਬਲਯੂ ਐਸ. 34 - ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ - ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੇਣਦਾਰੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸੱਸ - ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਕੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ - ਮੌਤ ਦਾ ਐਲਾਨ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਰੀ। 1961 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 498ਏ, 302 ਅਤੇ 504 ਆਰਡਬਲਯੂ ਐਸ. 34 ਅਤੇ ਐਸਐਸ. 3 ਅਤੇ 4 - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ - ਸ਼ੁੱਧਤਾ:

ਸਥਿਤ: ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਸਾਂਝੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਮਾਮੂਲੀ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਥੀ ਸੀ - ਉਸਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਇੱਕ ਧਿਰ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਉਸਨੂੰ 'ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ' ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 'ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ' ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਪਹਿਲੂ ਹਨ - ਪਤੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਵਸੰਤ @ ਗਿਰੀਸ਼ ਅਕਬਰਸਾਬ ਸਨਾਵਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ

ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ - ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਾਰਨ, ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਪਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਫਸਾਉਣ ਲਈ, ਧਾਰਾ 106 ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਢਲੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਜਾਂ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ - ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦਾ ਅਚਾਨਕ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣਾ ਆਮ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੌਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੌਖਿਕ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ - ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਸੱਸ, ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਅੰਕਿਤ ਹਨ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੱਸ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਪਰ ਪਤੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ - ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 - ਧਾਰਾ 106 - ਦਾਜ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ, 1961 - ਧਾਰਾ 3, 4 [ਪੈਰਾ 37, 39, 41, 58, 63, 87-89, 91-93]

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 - ਐਸਐਸ.34 ਅਤੇ 149 - ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਬਨਾਮ ਆਮ ਵਸਤੂ - ਐਸਐਸ.34 ਅਤੇ 149 ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ - ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 41-50]

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 – ਸੈਕਸ਼ਨ 34 – ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ – ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ – ਅਰਥ – ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ। [52-76]

ਕੇਸ ਲਾਅ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, 1956 ਸੀਆਰਐਲਜੇ 452; ਬਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ, ਏਆਈਆਰ 1925 ਪੀਸੀ 1; ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਬਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਘੋਸ਼, ਏਆਈਆਰ 1924 ਕੈਲ 257 (ਐਫਬੀ); ਸ਼੍ਰੀਕਾਂਤੀਆ ਰਾਮਯਾ ਮੁਨੀਪੱਲੀ ਸੀ. ਬੰਬਈ ਰਾਜ (ਸ) [1955] 1 ਐਸਸੀਆਰ: 1177 ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਸਸੀ 287; ਬਸ਼ੀਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ 1953 ਸਾਰੇ 668; ਫੈਯਾਜ਼ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਰੇਕਸ, ਏਆਈਆਰ 1949 ਸਾਰੇ 180; ਆਇਡਰੋਸ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ, ਏਆਈਆਰ 1923 ਮੈਡ 187; ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਰ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ, ਏਆਈਆਰ 1946 ਕੈਲ 452; ਸੁਰੇਸ਼ ਸਖਾਰਾਮ ਨੰਗਾਰੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [2012] 7 ਐਸਸੀਆਰ 1186: 2012 (9) ਅੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 116 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਰਸੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਬਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860; ਦਾਜ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ, 1961; ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1973; ਸਬੂਤ ਐਕਟ 1872

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਦਾਜ; ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣਾ; ਬਰੀ; ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਐਲਾਨ; ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ; ਪਹਿਲੀ ਡਿਗਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ; ਦੂਜੀ ਡਿਗਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ; ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਉਪਕਰਣ; ਤੱਥ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਹਾਇਕ ਉਪਕਰਣ; ਤੱਥ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਹਾਇਕ ਉਪਕਰਣ; ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਗੀ; ਆਮ ਡਿਜ਼ਾਈਨ; ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅੰਤ; ਲਗਾਤਾਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ; ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ; ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ; ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਪਰਾਧੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ; ਮੇਨਸ ਰੀਆ; ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਉਦੇਸ਼; ਘਟਾਉਣਾ; ਦਰਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਗੀ; ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ; ਮੌਤ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ; ਮੌਖਿਕ ਮੌਤ ਦਾ ਐਲਾਨ; ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ; ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ; ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਪਰਾਧੀ; ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2022 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 593

2016 ਦੇ ਸੀਆਰਐਲਏ ਨੰਬਰ 100168 ਵਿੱਚ ਧਾਰਵਾੜ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਰਕਟ ਬੈਂਚ ਦੇ 06.10.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

ਐੱਚ. ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਅਵਿਸ਼ਕਾਰ ਸਿੰਘਵੀ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਵੀ.ਐਨ. ਰਘੁਪਤੀ, ਵਿਵੇਕ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਨਾਵੇਦ ਅਹਿਮਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਕਸ਼ੀ ਰਮਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

1. ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਧਾਰਵਾੜ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 6 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 100168 ਆਫ਼ 2016 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੇਵੇਂ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਬੇਲਾਗਾਵੀ ਦੁਆਰਾ ਐਸ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 2013 ਦਾ ਨੰਬਰ 151, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 498ਏ, 302 ਅਤੇ 504 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਸੰਤ @ ਗਿਰੀਸ਼ ਅਕਬਰਸਾਬ ਸਨਾਵਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ

ਕੋਡ, 1860 (ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ "ਆਈਪੀਸੀ") ਅਤੇ ਦਾਜ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4.

2. ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਗੀਤਾ ਦਾ ਵਿਆਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ। ਵਸੰਤ @ ਗਿਰੀਸ਼ ਅਕਬਰਸਾਬ ਸਨਾਵਲੇ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 8 ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਨੂੰ ਤੰਗ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਦਾਜ ਲਈ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿੱਚ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

3. ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਰਾਤ ਲਗਭਗ 8.00 ਵਜੇ। ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਸੱਸ ਯਾਨੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਸੜਨ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ।

4. ਆਸ-ਪਾਸ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਗੁਆਂਢੀ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਸਪਤਾਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਸੜਨ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਤਾਬ ਨਾ ਝੱਲਦਾ ਹੋਇਆ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ। ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਆਮ ਵਾਂਗ ਸੈਪਟੀਸੀਮੀਆ ਹੈ।

5. ਮ੍ਰਿਤਕ ਟਿੱਪਵਾ ਚੰਦਰੂ ਪਾਟਿਲ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ 03-01-2013 ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਜੋ ਕਿ 2013 ਦੇ ਮੁਦਲਾਗੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮੁਦਲਾਗੀ ਸਰਕਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੇਲਾਗਾਵੀ, ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:-

"ਇੱਥੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਧੀ ਗੀਤਾ ਦੇ ਪਤੀ, ਸੱਸ ਅਤੇ ਸਹੁਰਾ ਹਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1 ਸਾਲ ਤੱਕ ਗੀਤਾ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੀਤਾ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਜਲਦੀ ਉੱਠਣ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾ ਕੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਉਸ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਤੋਂ 5,000 ਰੁਪਏ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵੀ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ।"

6. ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ

ਘਟਨਾ ਦੇ ਚਾਰ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ-46 ਦਰਜ ਕੀਤਾ।

7. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 (ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ "ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.") ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੱਪੜੇ ਆਦਿ ਨੂੰ ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

8. ਜਾਂਚ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸੱਸ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈਯੋਗ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 209 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ।

9. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 498-ਏ, 302, 114, 323 ਅਤੇ 504 ਆਰ/ਡਬਲਯੂ ਧਾਰਾ 34 ਅਤੇ ਦਾਜ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।

10. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ:-

“ਪੀਡਬਲਯੂ1 ਆਨੰਦ ਸ਼ੰਕਰ ਸਨਾਵਾਲੇ
ਪੀਡਬਲਯੂ2 ਲਕਸ਼ਮਣ ਰਾਮੱਪਾ ਸਨਾਵਾਲੇ।
ਪੀਡਬਲਯੂ3 ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਦਿਲੀਪ ਸਨਾਵਾਲੇ।
ਪੀਡਬਲਯੂ4 ਸ਼ਬੀਰ ਸਮਸ਼ੇਰ ਸਨਾਵਾਲੇ।
ਪੀਡਬਲਯੂ5 ਲਥਾ ਸ਼ਸ਼ੀਕਾਂਤ ਸਨਾਵਲੇ।
ਪੀਡਬਲਯੂ6 ਜੁਲੇਖਾ ਗੁਲਾਬਸਾਬ ਸਨਾਵਲੇ।
ਪੀਡਬਲਯੂ7 ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਯੱਲਾਵਾ ਰਾਮੂ ਕਰਾਲੇ।
ਪੀਡਬਲਯੂ8 ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਕੱਪਾ ਸ਼ਿਵੱਲੀ।
ਪੀਡਬਲਯੂ9 ਮਲਿਕ ਚੰਦਰੂ ਪਾਟਿਲ।
ਪੀਡਬਲਯੂ10 ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ੰਕਰ ਸਨਾਵਲੇ।
ਪੀਡਬਲਯੂ11 ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਟਿੱਪਵਾ ਚੰਦਰੂ ਪਾਟਿਲ।
ਪੀਡਬਲਯੂ12 ਹਨੂਮੰਤ ਭੀਮ ਨਾਇਕ।

ਪੀਡਬਲਯੂ13 ਦਸਤਗੀਰ ਅਬਦੁਲਸਾਬ ਇਨਾਮਦਾਰ।
ਪੀਡਬਲਯੂ14 ਡਾ. ਐਡਮ ਅੱਲਾਸਬ ਨਦਾਫ।
ਪੀਡਬਲਯੂ15 ਡਾ. ਗੋਪਾਲ ਰਾਮੂ ਵਾਗਾਮੁਡੇ।
ਪੀਡਬਲਯੂ16 ਸ਼ਿਵਾਨੰਦ ਬਸਵੰਤੱਪਾ ਧੁਲਾਈ।
ਪੀਡਬਲਯੂ17 ਸੁਰੇਸ਼ ਸ਼ੰਕਰ ਮੁਰਗੋਡ।
ਪੀਡਬਲਯੂ18 ਮਾਰੂਤੀ ਯੱਲੱਪਾ ਪਦਾਦਲੀ।
ਪੀਡਬਲਯੂ19 ਅਨਿਲ ਬਾਲੱਪਾ ਪਡੇਦਾਰ।
ਪੀਡਬਲਯੂ20 ਲੱਕੱਪਾ ਦੁਰਗੱਪਾ ਤੱਦੀ।
ਪੀਡਬਲਯੂ21 ਐਂਡਰਾਮ ਹੰਮਾਬਾ ਬੇਰੀ
ਪੀਡਬਲਯੂ22 ਸੁਰੇਸ਼ਬਾਬੂ ਰੁਦਰੱਪਾ ਬਾਂਦੀਵਾਡਰ।
ਪੀਡਬਲਯੂ23 ਸ਼ਰਨੱਪਾ.ਐਮ.ਓਲੇਕਰ।
ਪੀਡਬਲਯੂ24 ਮ੍ਰੁਂਜਯ ਇਰਾਯ ਮਥਾਪਤੀ।
ਪੀਡਬਲਯੂ25 ਡਾ.ਐਨ.ਸੁਜਾਤਾ ਨੰਜੇਗੌੜਾ"

11. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ:-

"(i) ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਪੰਨਾ 8 ਮਹਾਜ਼ਰ
(ii) ਉਦਾਹਰਣ: ਪੰਨਾ 27 ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ
(iii) ਉਦਾਹਰਣ: ਪੰਨਾ 30 ਮੌਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ (ਪੀਡਬਲਯੂ15)
(iv) ਉਦਾਹਰਣ: ਪੰਨਾ 30 ਮੌਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ (ਪੀਡਬਲਯੂ25)
(v) ਉਦਾਹਰਣ ਪੰਨਾ 46 ਮੌਤ ਦਾ ਐਲਾਨ
(vi) ਉਦਾਹਰਣ: P.54 ਐਫਐਸਐਲ ਰਿਪੋਰਟ"

12. ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਬੰਦ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਅਗਲੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬੇਕਸੂਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

13. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਖਿਕ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਸਿੱਟਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ

14. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।
15. ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

16. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਫਾਈਕ-ਉਲ-ਫਾਰੂਕ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਇੱਕ ਤਰਕਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਕੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਵੇਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਵਿਗੜ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ।

17. ਉਹ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਬੋਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ।
18. ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਯਾਨੀ ਪਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
19. ਉਹ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੌਖਿਕ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਨੇ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ ਉਸ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਪਾਇਆ ਸੀ।
20. ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

21. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ

ਕਤਲ। ਉਹ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਗੱਲ ਭਾਰੂ ਸੀ ਕਿ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਗੁਆਂਢੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ।

22. ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘਵੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂ-15 ਡਾ. ਗੋਪਾਲ ਰਾਮੂ ਵਾਗਾਮੁਡੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਮੌਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ P-21 ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੌਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।

23. ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਤੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਜਾਂ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਉਸਦੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

24. ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਪਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ।

25. ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੈਰਿਟ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ:

26. ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ?

27. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

28. ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਐਲਾਨਨਾਮਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ-46 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

“ਸਵਾਲ ਨੰ. 1: ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਹੋ?

ਜਵਾਬ: ਹਾਂ

ਸਵਾਲ ਨੰ. 2: ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਬੋਲਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋ?

ਜਵਾਬ: ਹਾਂ

ਸਵਾਲ ਨੰ. 3: ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਕਿੱਥੇ ਹੋ?
ਜਵਾਬ: ਜਨਰਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਗੋਕਕ।

ਸਵਾਲ ਨੰ. 4: ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕੌਣ ਲਿਆਇਆ ਅਤੇ ਕਿਸ ਜ਼ਰੀਏ?
ਜਵਾਬ: ਮੇਰੀ ਲੇਨ ਦੇ ਲੋਕ ਮੈਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਤ ਲਗਭਗ 8.30 ਵਜੇ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਲੈ ਆਏ।

ਸਵਾਲ ਨੰ. 5: ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਕਿਸਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ?
ਜਵਾਬ: ਮੇਰੀ ਸੱਸ ਨੇ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਸੱਸ ਜੈਤੂਨਬੀ ਨੇ ਮਾਚਿਸ ਦੀ ਤੀਲੀ ਜਗਾਈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ।

ਸਵਾਲ ਨੰ. 6: ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਦੱਸੋ?
ਉੱਤਰ: ਜੈਤੁਨਬੀ ਸਨਾਵਲੇ

ਸਵਾਲ ਨੰ. 7: ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋ?
ਜਵਾਬ: ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹਾਂ।

ਸਵਾਲ ਨੰ. 8: ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਟ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗੀ?
ਜਵਾਬ: ਮੈਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 9: ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰ ਕੀ ਹਨ ਅਤੇ ਆਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ: ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਅਤੇ ਮਾਚਿਸ।
ਸਵਾਲ ਨੰ. 10: ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਕਿਸ ਜਗ੍ਹਾ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ?
ਉੱਤਰ: ਮੁਦਲਾਗੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਘਰ ਵਿੱਚ।
ਸਵਾਲ ਨੰ. 11: ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ?
ਜਵਾਬ: ਹਾਂ।
ਸਵਾਲ ਨੰ. 12: ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ?
ਜਵਾਬ: ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਸਾੜਿਆ ਗਿਆ।
ਸਵਾਲ ਨੰ. 13: ਹਮਲੇ ਪਿੱਛੇ ਕੀ ਇਰਾਦਾ ਸੀ?

ਜਵਾਬ: ਮੈਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕਾਰਨ ਝਗੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੇਰੀ ਸੱਸ ਜੈਤੂਨਬੀ ਸਨਾਵਾਲੇ ਝਗੜੇ ਕਾਰਨ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਦਿੱਤਾ।

ਵਸੰਤ @ ਗਿਰੀਸ਼ ਅਕਬਰਸਾਬ ਸਨਾਵਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ

ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬਾਥਰੂਮ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਮੇਰੀ ਸੱਸ ਜੈਤੂਨਬੀ ਨੇ ਮਾਚਿਸ ਦੀ ਤੀਲੀ ਜਗਾਈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ। ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਵਸੰਤ ਨੇ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਮਾਰੇ ਪਰ ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਬੁਝੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗਲੀ ਦੇ ਵਾਸੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਲਗਭਗ 8.30 ਵਜੇ ਜਨਰਲ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਗਏ।

29. ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰਾਂਗੇ। ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-21, ਅਰਥਾਤ ਊਦਰਾਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਾਂਚ-ਮੁੱਖ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:-

"3-1-2013 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਗੋਕਕ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਮੁਦਲਗੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਐਕਸ.ਪੀ.42 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਜੋ ਮੇਰੇ ਉਕਤ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਉਸੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਗਿਆ। ਹਸਪਤਾਲ ਗੋਕਕ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪੀ.32 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਗੋਕਕ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਮੰਗੀ ਗਈ ਕਿ ਕੀ ਗੀਤਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਦਸਤਖਤ ਸਾਬਕਾ ਪੀ. ਹਨ। 32 (ਅ)। ਉਕਤ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਪੀ.32 ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਂ ਉਕਤ ਗੀਤਾ ਦਾ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸਨੂੰ, ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਗਲੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਉਸਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ 8.30 ਵਜੇ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਰਾਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ।

ਇਹ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਕਿਸਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸੱਸ ਨੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਸੀ, ਯਾਨੀ ਜੈਤੂਨਬੀ, ਨੇ ਮੇਰੀ ਮਾਚਿਸ ਦੀ ਤੀਲੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ।

ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪਛਾਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗੀਆਂ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸੜਨ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ।
ਇਹ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਿੱਥੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਦਲਾਗੀ ਵਿਖੇ ਘਰ 'ਤੇ। ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਘਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕਾਰਨ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਸੱਸ ਉਸ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾਉਣ ਦੇ ਝਗੜੇ ਤੋਂ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਾਥਰੂਮ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਸੱਸ ਜੈਤੂਨਬੀ ਨੇ ਮਾਚਿਸ ਦੀ ਸੋਟੀ ਜਗਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਦੇ ਪਤੀ, ਵਸੰਤ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਮਾਰੇ। ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਬੁਝੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਗਲੀ ਦੇ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਰਾਤ 8.30 ਵਜੇ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਰਾਹੀਂ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਗਏ।

ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀਆਂ ਹਥੇਲੀਆਂ ਸੜ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਮੈਂ ਉਕਤ ਮੌਤ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਖੱਬੇ ਪੈਰ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੀ ਉਂਗਲੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਿਆ।

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਉਕਤ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨਨਾਮੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਨੇ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। 4-2-2013 ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪੀ. ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। 44, ਮ੍ਰਿਤਕ ਗੀਤਾ ਦੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ ਦੀ ਅਸਲ ਕਾਪੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। 4-2-2013 ਨੂੰ ਮੈਂ ਸੀਪੀਆਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੀਲਬੰਦ ਲਿਫਾਫਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਐਕਸ. ਪੀ. 45 ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਦਸਤਖਤ ਐਕਸ. ਪੀ.45(ਏ) ਹਨ।

(ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜੇਐਮਐਫਸੀ, ਗੋਕਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇੱਕ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।)

ਗੀਤਾ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਐਲਾਨ ਐਕਸ. ਪੀ. 46 ਹੈ; ਮੇਰੇ ਦਸਤਖਤ ਐਕਸ. ਪੀ. 46(ਏ)(ਬੀ) ਹਨ; ਉਸ ਵਿੱਚ ਗੀਤਾ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪੈਰ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੀ ਛਾਪ ਐਕਸ. ਪੀ. 46(ਸੀ) ਹੈ; ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਐਕਸ. ਪੀ. 46(ਡੀ) ਹਨ। ਮੈਂ 3-1-2013 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12.15 ਵਜੇ ਗੀਤਾ ਦਾ ਮਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੁਪਹਿਰ 12.25 ਵਜੇ ਤੱਕ।"

30. ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਜਿਰ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਠੋਸ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕਿਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੌਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।
31. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਡਾ. ਗੋਪਾਲ ਰਾਮੂ ਵਾਗਾਮੁਡੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 17 (ਪੀਡਬਲਯੂ-15) ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਡਾ. ਗੋਪਾਲ ਵਾਘਮੁੜੇ ਆਪਣੇ ਜਾਂਚ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਵਜੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ:-

"ਮੈਂ 2011 ਤੋਂ ਗੋਕਕ ਦੇ ਜਨਰਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। 02.01.2013 ਨੂੰ ਰਾਤ ਲਗਭਗ 9.30 ਵਜੇ, ਆਨੰਦ ਐਸ. ਸਨਾਵਾਲੇ ਗੀਤਾ ਵਸੰਤ ਸਨਾਵਾਲੇ, ਉਮਰ ਲਗਭਗ 28 ਸਾਲ; ਮੁਦਲਾਗੀ ਵਾਸੀ, ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਲਣ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਗੀਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਸੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਲਗਭਗ 8.00 ਵਜੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉਹ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਸ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੀ.ਪੀ. 90/70 ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਤੇਜ਼ ਧੜਕ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਬਦਬੂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ।

ਉਸਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ, ਖੱਬੇ ਹੱਥ, ਸੱਜੇ ਪੈਰ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਪੈਰ 'ਤੇ ਮਿਲੇ। ਪੇਟ ਅਤੇ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਜਲਣ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਮਿਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਗੰਭੀਰ ਸਨ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਵੀ ਸਨ। ਲਗਭਗ 90% ਸੜਨ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਇਨ-ਪੇਸ਼ੈਂਟ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ 03.01.2013 ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਇਲਾਜ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ। ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਨਰਲ ਸਰਜਨ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮਰੀਜ਼ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। 03.01.2013 ਨੂੰ, ਮੁਦਲਗੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮਰੀਜ਼ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦੀ ਦਫ਼ਤਰੀ ਕਾਪੀ ਹੈ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦਿਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਨੂੰ ਐਕਸ. ਪੀ. 30 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ: ਪੰਨਾ 30 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਪੰਨਾ 30 ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਲਿਖੀ ਹੈ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਐਕਸ. ਪੀ. 30 (ਏ) ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਸੱਟਾਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਜ਼ਖ਼ਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਐਕਸ. ਪੀ. 31 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਗਵਾਹ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਉਦਾਹਰਣ ਪੰਨਾ 31 (ਏ) ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਜੂਨੀਅਰ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਐਨ. ਸੁਜਾਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੰਗ ਦੀ ਦਫ਼ਤਰੀ ਕਾਪੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਮੰਗ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਐਨ. ਸੁਜਾਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਪੰਨਾ 32 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਪੰਨਾ 32 ਵਿੱਚ, ਜੂਨੀਅਰ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਸੁਜਾਤਾ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸ ਕੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਐਕਸ. ਪੀ. 32 (ਏ) ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਦਾਹਰਣ ਪੰਨਾ 31 ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਕਿਮਸ ਹਸਪਤਾਲ, ਹੁਬਲੀ ਰੈਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

32. ਫਿਰ, ਡਾ. ਵਾਗਾਮੁਡੇ ਦੀ ਕੋਈ ਜਿਰ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਰਾਹੀਂ ਕੋਈ ਵੀ ਠੋਸ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੌਖਿਕ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

33. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਦਾ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਸੱਸ ਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

34. ਅਸੀਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੌਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਜਾਂ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।

35. ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘਵੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਢੁਕਵੇਂ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੀ ਭਾਰ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 30 ਵੱਲ ਦਿਵਾਇਆ। ਪੈਰਾ 30 ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:-

30. ਗੀਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਹੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਲਣ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਲਣ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਸੱਚਮੁੱਚ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਉਦੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ 90-95% ਤੱਕ ਦੇ ਸੱਟਾਂ ਲਗਾ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮਰ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

36. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪੈਰਾ 30 ਦੀ ਸਾਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਤੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜੋ ਗੱਲ ਭਾਰੂ ਪਾਈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਚ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਣ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕੇ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

37. ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਵੀ ਪਤੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:-

“34. ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ।—ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਕੰਮ ਲਈ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

38. ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਲੋਕਸ ਕਲਾਸਿਕਸ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹੀ ਫੈਸਲਾ 1956 ਦੇ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.ਜੇ. 452 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਐਚ. ਬੇਗ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਸੀ) ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ।

39. ਇੱਕ ਇਰਾਦਾ ਸਾਂਝਾ ਹੋਣ ਲਈ, ਇਹ ਸਮੂਹ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਾਗ ਖੁਦ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ 'ਸਭ ਦਾ ਸਾਂਝਾ, ਇਰਾਦਾ' ਹੋਣ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

40. ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੂਹ ਦੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਇਰਾਦਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਦਾ ਸਾਂਝਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਨਾ ਕਿ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੇ ਨਹੀਂ।

41. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 34 ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ 'ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ' ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਤੱਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲੇ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸੰਯੋਗੀ ਜਾਂ ਸੰਜੋਗ ਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

42. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਅਧੀਨ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 149, ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਦੋਸ਼, ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 149, ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਦਾ ਖੁਦ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਇਸਦੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਵੀ ਸੀ।

43. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 149 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਨੀਅਤ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਇੱਕ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸਭਾ ਆਪਣੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਦੂਜੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਨ।

44. ਪਰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ X, ਜੋ ਇਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ Y ਉਸਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਦੋਸਤ ਸੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ X ਨਾ ਚਾਹੇ ਕਿ ਉਸਦੇ ਇਸ ਪੁਰਾਣੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਉਲਟ, Y ਦਾ ਕਤਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

45. ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ X, ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਉਕਤ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਖੁਦ ਉਸਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਉਲਟ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ X ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਖੁਦ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ।

46. ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 149, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 149, ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਅਧੀਨ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

47. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 149, ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ ਉਹ ਆਮ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਅਣਪਛਾਤੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਕੰਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਅਪਰਾਧੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਅਤੇ ਡੂੰਘਾ ਹੈ।

48. ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਪਰਾਧੀ ਉਸ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ, ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਕਾਰਜ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿਸਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭੂਮਿਕਾ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭੂਮਿਕਾ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੂਸਰੇ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ।

49. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 149, ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰੀਰਕ ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੈਂਬਲੀ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 34, ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

50. ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 34, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਧਾਰਾ 149, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਉਲਟ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਆਮ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਇਸਨੂੰ ਆਮ ਪਹਿਲੂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 34, ਆਈਪੀਸੀ, ਧਾਰਾ 149, ਆਈਪੀਸੀ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 34, ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਠੋਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਇੰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪਹਿਲੂ ਹੈ।

51. ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 34, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਾ 149, ਆਈਪੀਸੀ ਤੋਂ, ਸਗੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਉਕਸਾਉਣ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਸਮਝੌਤਾ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 120, ਆਈਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਸਮਝੌਤਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਸਮਝੌਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਵਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

52. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੰਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਇੱਕ ਪੱਖ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

53. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਧਾਰਾ 34, ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਸਿਰਫ਼ ਸਮਝੌਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 34, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਉਕਤ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਖੁਦ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇ।

54. ਅਪਰਾਧ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਉਕਸਾਇਆ ਗਿਆ ਕੰਮ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ; ਜਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਖੁਦ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਭਾਗੀਦਾਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

55. ਧਾਰਾ 34, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਗਾਈ ਗਈ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਡਿਗਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਡਿਗਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰੀਵ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸੰਕੁਚਿਤ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਹਾਇਕ ਉਪਕਰਣਾਂ ਅਤੇ ਤੱਥ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਹਾਇਕ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਮੰਨ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੀ ਹੈ।

56. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਧਾਰਾ 34, ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

57. ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਵਿਅਕਤੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਵਜੋਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਉੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਦਰਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

58. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਘਟਨਾ ਦਾ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਹੈ, ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਹਮਲਾਵਰ ਦਾ ਸਾਥੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਵਾਪਰਦਾ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਗੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

59. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਬਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ, ਏਆਈਆਰ 1925 ਪੀਸੀ 1 (ਸੀ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, "ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ 'ਉਹ ਵੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਿਰਫ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਹਨ'"। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਬਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਘੋਸ਼, ਏਆਈਆਰ 1924 ਕੈਲ 257 (ਐਫਬੀ) (ਡੀ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਖਰਜੀ, ਜੇ. ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ:

"ਇਹ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿ ਉਸਦਾ ਸਾਥੀ ਹੈ

ਨੇੜੇ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਜੋ ਮੁੱਖ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਅਤੇ ਹੌਸਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦੁਆਰਾ, ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

60. ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵਜੋਂ ਰੱਖਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਉਸੇ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਂਝੇ ਉੱਦਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ", (ਪੰਨਾ 280)

61. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਚਰਡਸਨ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਨਿਰੀਖਣ ਹਨ:
"ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਇਕੱਲਾ ਕਤਲ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਕਲਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਮਰਥਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਉਸਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਿਸਤੌਲ ਉਸਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਉਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣ ਸਕਦੀ ਸੀ; ਜਾਂ ਫਿਰ, ਉਸਦਾ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਭੱਜ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ", (ਪੰਨਾ 296)।

62. ਪੰਨਾ 1 'ਤੇ। 308 ਕਰਨਲ. (1) ਇਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਘੋਸ਼ ਜੇ. ਨੇ ਪੋਸਟਰ ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:

"ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕੱਠੇ, ਜਾਂ ਛੋਟੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ 'ਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਤਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਘੋਰ ਅਪਰਾਧ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਉਸਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ; ਕੁਝ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ, ਦੂਸਰੇ ਸਹੀ ਦੂਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੈਰਾਨੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭੱਜਣ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਣ ਲਈ ਜੋ ਤੁਰੰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਹਨ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਸ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਰੇਕ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇੱਕੋ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਆਦਮੀ ਨੇ ਜੋ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਉਹ ਪੂਰੇ ਗਿਰੋਹ ਨੂੰ ਚਿਹਰਾ, ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉੱਦਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

63. ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਵਿਅਕਤੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਘ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

64. 'ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ, ਸੰਕੇਤ, ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਰਗਰਮ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆ, ਜੋ ਆਮ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

65. ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਇੱਕ 'ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ' ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਲੜੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੰਮਾਂ ਜਾਂ ਭੁੱਲਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮੂਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਜਾਂ ਵਿਭਿੰਨ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

66. ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ, ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਂ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕੁੱਟ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹਨ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ, ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਥੇ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

67. ਫਿਰ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਦੋ ਜੇਲ੍ਹਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਇੱਕ ਕੈਦੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਭੁੱਖੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਭੋਜਨ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ ਭੁੱਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੰਮ ਲਗਾਤਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ। ਜਾਂ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਸਕਦੇ ਹਨ।

68. ਕੋਈ ਇੱਕ ਦਿਨ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਧਾਰਾ 34, ਆਈਪੀਸੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਗੇ, ਭਾਵੇਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਅੰਤਰਾਲ ਹੈ।

69. ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਇਸ਼ਾਰਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਜਾਂ ਆਚਰਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੀੜਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਨੂੰ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਉਸਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ।

70. ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਆਦਮੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਪੀੜਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸਨੂੰ ਕਤਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੀੜਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਏਗਾ।

ਜੇਕਰ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣਗੇ, ਭਾਵੇਂ ਪੀੜਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਖੜ੍ਹਾ ਆਦਮੀ ਸਿਰਫ਼ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ।

71. ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਪੀੜਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਫਲ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਭੁੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਮਰੇ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਇੱਕ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਾਤਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕਾਤਲਾਨਾ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕੇ।

72. ਜੇਕਰ ਕਾਤਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਵਸਥਿਤ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਕਤਲ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਓਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਖੁਦ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਅਸਲ ਕੰਮ।

73. ਦਰਅਸਲ, ਕਤਲ ਉਸਦੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਭਿੰਨ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਚੋਰੀ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾ 34, ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਚੋਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣਗੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ।

74. ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੇ ਅਸਲ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਪਹਿਲੇ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।
75. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਗਏ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਪਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

76. ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦਾ ਤੱਤ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 34, ਆਈਪੀਸੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 149, ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਹਨ।

77. ਸ਼੍ਰੀਕਾਂਤੀਆ ਰਾਮੱਈਆ ਮੁਨੀਪੱਲੀ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਰਾਜ, (ਐਸ) ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਸਸੀ 287 (ਈ) ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਅਰਥ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਆਈਪੀਸੀ ਬੋਸ, ਜੇ. ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:-

"ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਸਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਅਸਲ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖ਼ਤਰੇ ਬਾਰੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਇੱਕ ਗੇਟ ਦੇ ਕੋਲ ਪਹਿਰਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨੇੜਲੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਉਡੀਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਰੋਧ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਵਾਂ, ਸਮਝੌਤੇ, ਤਿਆਰੀ, ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਐਸ. 109 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ", (ਪੰਨਾ 293)।

78. ਪੰਨਾ 294 'ਤੇ, ਕਲਮ। (1) ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ:-

"ਸੈਕੰਡ 34 ਵਿੱਚ 'ਕੀਤਾ' ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ 'ਕੀਤਾ' ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਕੰਮ ਦੇ ਅਸਲ 'ਕਰਨ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਸਦੇ ਅੰਜਾਮ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ"।

79. ਇਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਏਆਈਆਰ 1925 ਪੀਸੀ 1 (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ:

"ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਸਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕਾਰਵਾਈ", ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜੋ ਉਕਸਾਉਣ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ"।

80. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34, ਆਈਪੀਸੀ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 149, ਆਈਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਲਾਰਡ ਸਮਨਰ ਦੁਆਰਾ ਏਆਈਆਰ 1925 ਪੀਸੀ 1 (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਂਝਾ ਹੈ, ਕਈਆਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ

ਮੈਂਬਰ, ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦਾ ਤੱਤ ਜੋ ਕਿ S. 34 ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ S. 149 ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

81. ਬਸ਼ੀਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ 1953 ਆਲ 668 (ਐਫ) ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਬੈਂਚ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਇਹ ਦੇਸਾਈ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ:—

"ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ 'ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਿਸਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ", (ਪੰਨਾ 671 ਕਾਲਮ 1)।

82. ਫੈਯਾਜ਼ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਰੈਕਸ, ਏਆਈਆਰ 1949 ਆਲ 180 (ਜੀ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ:—

"ਧਾਰਾ 34 ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਵਰਗ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ S. 149 ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ S. 34 ਨਹੀਂ ਹੈ", (ਪੰਨਾ 184 ਕਾਲਮ 1)।

83. ਏਆਈਆਰ 1924 ਕੈਲ 257 (ਡੀ) ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੇਸ ਹੈ, ਕਮਿੰਗ ਜੇ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ:
"ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਜ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਜ ਅੰਤਿਮ ਕਾਰਜ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ", (ਪੰਨਾ 312 ਕਲਮ 2)।
84. ਆਇਡਰੋਸ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ, ਏਆਈਆਰ 1923 ਮੈਡ 187 (2) (ਐਚ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸਬੂਤ, ਜਿਸਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। (ਹਿ.ਨ. (ਅ) ਵੇਖੋ)।
85. ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਰ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ, ਏਆਈਆਰ 1946 ਕੈਲ 452 (ਆਈ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਰਪ ਜੇ. ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ:
“ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਜ਼ੂ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਜਾਤੂ ਖਾਨ ਏਆਈਆਰ 1931 ਕੈਲ 643 (ਜੇ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਵੱਲ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਹੈ।

86. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਧਾਰਾ 34, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਤਲ, ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਘਾਤਕ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਸੱਟ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੁਝ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਆਚਰਣ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਬੂਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ" (ਪੰਨਾ 457-458)।

87. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 34 ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਇਰਾਦਾ ਜੋ ਸਾਂਝਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

88. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਧਾਰਾ 34, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਮਾਮੂਲੀ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਥੀ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਇੱਕ ਧਿਰ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

89. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ 'ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ' ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 'ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ' ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 34, ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34, ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਉਸਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ, ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਭਰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੋਖਮ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। [ਦੇਖੋ: ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਉਪਰਾ)]

90. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੇਸ਼ ਸਖਾਰਾਮ ਨਾਂਗਰੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, 2012 (9) ਅੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 116 ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਦੇਣਦਾਰੀ ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 34 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਵਸਥਿਤ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਸਮਾਰੋਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਮਨ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

91. ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘਵੀ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਘਰ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਤਾਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਫਿਲਹਾਲ, ਆਓ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੀਏ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਤੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸੱਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸੜਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਪਾ ਕੇ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਰ ਦੇ ਮਾਰੇ ਘਰੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਾ 106 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਢਲੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜੋ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਜਾਂ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦਾ ਅਚਾਨਕ ਗਾਇਬ ਹੋਣਾ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

92. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੱਸ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਪਤੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ।

93. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

94. ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੱਸ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੈ।

95. ਸਾਨੂੰ ਅੱਗੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਵੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਨਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

96. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

97. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਹੈੱਡਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ)